

ที่ ยช 0904/ 08649

กระทรวงยุติธรรม

ถนนแจ้งวัฒนะ อำเภอปากเกร็ด

จังหวัดนนทบุรี 11120

๑ พฤศจิกายน 2549

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติสถาบันอนุญาโตตุลาการ พ.ศ.

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ค่วนที่สุด ที่ นร 0503/4331 ลงวันที่ 29 มีนาคม 2549

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติสถาบันอนุญาโตตุลาการ พ.ศ.

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้ส่งร่างพระราชบัญญัติสถาบันอนุญาโตตุลาการ พ.ศ. คืนให้กระทรวงยุติธรรมนำเสนอคณะรัฐมนตรีชุดใหม่ เนื่องจากมีพระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2549 นั้น

กระทรวงยุติธรรมพิจารณาแล้วเห็นสมควรเสนอร่างพระราชบัญญัตินี้ต่อสภาผู้แทนราษฎรเพื่อให้ความเห็นชอบและนำเสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติต่อไป ทั้งนี้ พระราชบัญญัตินี้ได้ผ่านการพิจารณาจากสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาแล้ว หากคณะรัฐมนตรีเห็นชอบให้มีการเสนอร่างพระราชบัญญัตินี้ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ จึงเห็นควรเร่งดำเนินการนำส่งร่างพระราชบัญญัตินี้ไปยังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเพื่อตรวจพิจารณาอีก

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายชาญชัย ลิขิตจิตถะ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

สำนักงานกิจการยุติธรรม

โทร. 0 2502 8266-7

โทรสาร 0 2502 8266

ร่างฯ ที่ สคก. ตรวจสอบแล้ว

เรื่องเสร็จที่ ๓๒๒ / ๒๕๕๗

บันทึกหลักการและเหตุผล

ประกอบร่างพระราชบัญญัติสถาบันอนุญาโตตุลาการ

พ.ศ.

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยสถาบันอนุญาโตตุลาการ

เหตุผล

เพื่อส่งเสริมให้การระงับข้อพิพาทด้วยวิธีอนุญาโตตุลาการเป็นทางเลือกหนึ่งให้คู่พิพาทใช้ในการระงับข้อพิพาททางแพ่งและพาณิชย์แทนการระงับข้อพิพาทในศาลอันจะเป็นการลดปริมาณคดีที่จะขึ้นสู่ศาล สมควรให้มีองค์กรที่มีความอิสระ คล่องตัวสูงในการบริหารจัดการ มีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการระงับข้อพิพาทโดยวิธีอนุญาโตตุลาการทำหน้าที่ในการดำเนินการส่งเสริมและพัฒนากระบวนการระงับข้อพิพาทและอนุญาโตตุลาการรวมทั้งดำเนินการกิจการเกี่ยวกับการระงับข้อพิพาทโดยวิธีอนุญาโตตุลาการ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

Figure 1 illustrates the experimental setup. A subject is seated at a table, viewing a video screen. A camera is positioned above the screen. A horizontal bar is placed on the table, with a vertical rod passing through its center. The rod is connected to a motor unit, which is further connected to a power source. The motor unit is labeled 'MOTOR UNIT' and the power source is labeled 'POWER SOURCE'. The video screen displays the visual feedback of the hand position.

.....

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการสถาบันอนุญาโตตุลาการ

“ผู้อำนวยการ” หมายความว่า ผู้อำนวยการสถาบันอนุญาตตุลาการ

“ที่ปรึกษา” หมายความว่า ที่ปรึกษาของสถาบันอนุญาโตตุลาการ

“พนักงาน” หมายความว่า พนักงานของสถาบันอนุญาโตตุลาการ

“ลูกจ้าง” หมายความว่า ลูกจ้างของสถาบันอนุญาตโตตุลาการ

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

100-443887-1000

มาตรา ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

หมวด ๑

การจัดตั้ง วัตถุประสงค์ และอำนาจหน้าที่

มาตรา ๕ ให้จัดตั้งสถาบันขึ้นเรียกว่า “สถาบันอนุญาโตตุลาการ” และให้เป็นนิติบุคคล

มาตรา ๖ ให้สถาบันมีสำนักงานใหญ่อยู่ในกรุงเทพมหานครหรือจังหวัดใกล้เคียง

มาตรา ๗ สถาบันมีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

- (๑) ส่งเสริมและพัฒนากระบวนการระงับข้อพิพาทและอนุญาโตตุลาการ
- (๒) ดำเนินกิจการเกี่ยวกับการระงับข้อพิพาทโดยวิธีระงับข้อพิพาทและ

อนุญาโตตุลาการ

- (๓) ส่งเสริมและเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และการระงับข้อพิพาทและอนุญาโตตุลาการ

มาตรา ๘ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๗ ให้สถาบันมีอำนาจกระทำการดังต่อไปนี้

- (๑) ถือกรรมสิทธิ์ มีสิทธิครอบครอง และมีทรัพย์สินต่าง ๆ
- (๒) ก่อตั้งสิทธิ หรือทำนิติกรรมใด ๆ ที่เกี่ยวกับทรัพย์สินทั้งในและนอกราชอาณาจักร
- (๓) ว่าจ้างหรือมอบให้บุคคลทำกิจการที่อยู่ภายในอำนาจหน้าที่ของสถาบัน
- (๔) กู้ยืมเงินเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์
- (๕) เรียกเก็บค่าธรรมเนียม ค่าบำรุง ค่าตอบแทน หรือค่าบริการในการดำเนินการของ

สถาบัน

(๖) ปฏิบัติการอื่นตามที่พระราชบัญญัตินี้กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสถาบัน หรือตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

การกู้ยืมเงินตาม (๔) ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด

หมวด ๒

ทุน รายได้ และทรัพย์สิน

มาตรา ๙ ทุนและทรัพย์สินในการดำเนินการของสถาบันประกอบด้วย

- (๑) เงินที่รัฐบาลจ่ายให้เป็นทุนประเดิม
- (๒) เงินอุดหนุนทั่วไปที่รัฐบาลจัดสรรให้ตามความเหมาะสมและจำเป็น
- (๓) เงินหรือทรัพย์สินอื่นที่มีผู้อุทิศให้

(๔) ค่าธรรมเนียม ค่าบำรุง ค่าตอบแทน หรือค่าบริการที่เรียกเก็บจากคู่พิพาท หรือผู้มาใช้บริการของสถาบัน

(๕) รายได้จากการจัดอบรมสัมมนาและเผยแพร่กฎหมาย และการประนอมข้อพิพาท และอนุญาโตตุลาการ

(๖) ดอกผลหรือผลประโยชน์อื่นที่ได้จากรายได้ของสถาบัน รวมทั้งผลประโยชน์จากทรัพย์สินทางปัญญา

มาตรา ๑๐ บรรดารายได้ของสถาบันไม่เป็นรายได้ที่ต้องนำส่งกระทรวงการคลังตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลัง และกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ

มาตรา ๑๑ ทรัพย์สินของสถาบันไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี

หมวด ๓

การบริหารและการดำเนินงาน

มาตรา ๑๒ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการสถาบันอนุญาโตตุลาการ” ประกอบด้วยปลัดกระทรวงยุติธรรมเป็นประธานกรรมการ อัยการสูงสุด เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ ประธานสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ประธานหอการค้าไทย นายกสทช. นายความ นายกวีศกรมสถานแห่งประเทศไทย และนายกสมาคมสถาปนิกสยาม เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจำนวนสี่คนเป็นกรรมการ

ให้ผู้อำนวยการเป็นกรรมการและเลขานุการ

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่ง ให้แต่งตั้งจากบุคคลซึ่งมีความรู้ความสามารถ หรือประสบการณ์ด้านเศรษฐกิจ พาณิชย อุตสาหกรรม กฎหมาย หรืออนุญาโตตุลาการ ทั้งนี้ จะต้องเป็นผู้แทนจากภาคเอกชนไม่น้อยกว่าสองคน

มาตรา ๑๓ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้

เมื่อครบกำหนดตามวาระในวรรคหนึ่ง หากยังมิได้มีการแต่งตั้งกรรมการขึ้นใหม่ ให้กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อนจนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการขึ้นใหม่

มาตรา ๑๔ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระในมาตรา ๑๓ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) คณะรัฐมนตรีให้ออกเพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือหย่อนความสามารถ
- (๔) เป็นบุคคลล้มละลาย
- (๕) เป็นคนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๖) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่โทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

มาตรา ๑๕ การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมคณะกรรมการ ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๑๖ คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่กำกับดูแลการดำเนินงานของสถาบัน และโดยเฉพาะให้มีอำนาจและหน้าที่ดังนี้

- (๑) กำหนดนโยบายการบริหารงานของสถาบัน
- (๒) กำหนดมาตรการ หลักเกณฑ์และเงื่อนไขต่าง ๆ ในส่วนที่เกี่ยวกับรายได้และรายจ่าย
- (๓) อนุมัติแผนการเงินและงบประมาณประจำปีของสถาบัน
- (๔) กำหนดกรอบอัตรากำลัง ระยะเวลาจ้าง อัตราเงินเดือน ค่าจ้าง และเงินเดือนพนักงานและลูกจ้าง
- (๕) ออกข้อบังคับว่าด้วยการระดมข้อพิพาทและอนุญาโตตุลาการ
- (๖) ออกข้อบังคับหรือระเบียบเกี่ยวกับการควบคุมดูแลการดำเนินงานและการบริหารทั่วไปของสถาบันในเรื่องต่อไปนี้

(ก) การบริหารงานทั่วไปของสถาบัน การจัดแบ่งส่วนงานของสถาบัน และขอบเขตหน้าที่ของส่วนงานดังกล่าว

- (ข) การจ้างและการบริหารงานบุคคลของสถาบัน
- (ค) การคัดเลือก แต่งตั้งและถอดถอนผู้อำนวยการ การปฏิบัติงานของผู้บริหาร และการมอบหมายให้ผู้อื่นปฏิบัติงานแทน

(ง) การจัดสวัสดิการหรือสิทธิประโยชน์อื่นแก่พนักงานและลูกจ้างของสถาบัน

(จ) การกำหนดค่าธรรมเนียม ค่าบำรุง ค่าตอบแทน ค่าบริการและรายได้ที่สถาบันได้รับตามมาตรา ๙ (๔) และ (๕)

(ฉ) การบริหารและจัดการการเงิน การพัสดุและทรัพย์สินของสถาบัน รวมทั้งการบัญชีและการจำหน่ายทรัพย์สินจากบัญชีเป็นสูญ ทั้งนี้ ระเบียบเกี่ยวกับการจำหน่ายทรัพย์สินบัญชีเป็นสูญต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์คณะรัฐมนตรีกำหนด

(๓) กระทำการอื่นใดที่จำเป็นหรือต่อเนื่องเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของสถาบัน ขอบบังคับหรือระเบียบตาม (๕) และ (๖) เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

มาตรา ๑๗ คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญเป็นที่ปรึกษา และมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่คณะกรรมการมอบหมายได้

ให้นามมาตรา ๑๕ มาใช้บังคับกับการประชุมของคณะกรรมการ โดยอนุโลม

มาตรา ๑๘ ให้ประธานกรรมการ กรรมการ ที่ปรึกษาและอนุกรรมการได้รับเบี้ยประชุมและประโยชน์ตอบแทนอื่นตามหลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๑๙ ให้สถาบันมีผู้อำนวยการคนหนึ่งเป็นผู้บริหารกิจการของสถาบันภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการ

ให้คณะกรรมการแต่งตั้งบุคคลที่เหมาะสม สามารถทำงานให้แก่สถาบันได้เต็มเวลา และมีความรู้ความเชี่ยวชาญอันจะยังประโยชน์ให้เกิดแก่สถาบัน เป็นผู้อำนวยการ

มาตรา ๒๐ ผู้อำนวยการต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

- (๑) มีสัญชาติไทย
- (๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบปีบริบูรณ์ และต้องไม่เกินเจ็ดสิบปีบริบูรณ์
- (๓) มีความรู้ความสามารถ และประสบการณ์เหมาะสมกับกิจการของสถาบัน
- (๔) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย คนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๕) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่โทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ
- (๖) ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่น กรรมการ หรือผู้ดำรงตำแหน่งซึ่งรับผิดชอบการบริหารพรรคการเมือง ที่ปรึกษาพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่พรรคการเมือง

มาตรา ๒๑ ให้ผู้อำนวยการมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสี่ปี และอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

มาตรา ๒๒ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ผู้อำนวยการพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) คณะกรรมการให้ออกเพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือ
หย่อนความสามารถ

(๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามอย่างใดอย่างหนึ่งตามมาตรา ๒๐

มติของคณะกรรมการให้ผู้อำนวยการพ้นจากตำแหน่งตาม (๓) ต้องประกอบด้วย
คะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการที่มีอยู่ โดยไม่นับรวมตำแหน่งผู้อำนวยการ

มาตรา ๒๓ ผู้อำนวยการมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(๑) บริหารงานของสถาบันตามกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบ และมติของ

คณะกรรมการ

(๒) บังคับบัญชาพนักงาน และลูกจ้างของสถาบัน

(๓) บรรจุ แต่งตั้ง เลื่อน ลด ตัดเงินเดือนหรือค่าจ้าง ลงโทษทางวินัยพนักงานและ
ลูกจ้าง ตลอดจนให้พนักงานหรือลูกจ้างออกจากตำแหน่ง ทั้งนี้ ตามข้อบังคับที่คณะกรรมการกำหนด

(๔) วางระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของสถาบันโดยไม่ขัดหรือแย้งกับข้อบังคับ
ระเบียบ หรือมติของคณะกรรมการ

มาตรา ๒๔ ในกิจการที่เกี่ยวกับบุคคลภายนอก ให้ผู้อำนวยการเป็นผู้แทนของสถาบัน
และเพื่อการนี้ ผู้อำนวยการจะมอบอำนาจให้บุคคลใดปฏิบัติงานเฉพาะอย่างแทนก็ได้ แต่ต้องเป็นไป
ตามข้อบังคับที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๒๕ ให้คณะกรรมการเป็นผู้กำหนดอัตราเงินเดือนและประโยชน์ตอบแทนอื่น
ของผู้อำนวยการตามหลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

หมวด ๔

การบัญชีและการตรวจสอบ

มาตรา ๒๖ ให้สถาบันจัดทำบัญชีตามหลักสากลตามแบบและหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการ
กำหนด และต้องจัดให้มีการตรวจสอบภายในเกี่ยวกับการเงิน การบัญชี และการพัสดุ ตลอดจนรายงาน
ผลการตรวจสอบให้คณะกรรมการทราบอย่างน้อยปีละครั้ง

มาตรา ๒๗ ให้สถาบันจัดทางบุคคล งบการเงิน และบัญชีทำการส่งผู้สอบบัญชีภายใน สามสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชีทุกปี และให้ส่งสำเนางบการเงินให้กรมบัญชีกลางเพื่อใช้ในการจัดทำ งบการเงินแผ่นดิน

ในทุกรอบปี ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินหรือบุคคลภายนอกตามที่คณะกรรมการ แต่งตั้งด้วยความเห็นชอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน เป็นผู้สอบบัญชี แล้วทำรายงานผล การสอบบัญชีเสนอต่อคณะกรรมการ

เพื่อการนี้ ให้ผู้สอบบัญชีมีอำนาจตรวจสอบสรรพสมุดบัญชีและเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ของสถาบัน สอบถามผู้อำนวยการ ผู้ตรวจสอบภายใน พนักงาน ลูกจ้างหรือบุคคลอื่นและเรียกให้ส่ง สรรพสมุดบัญชีและเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ของสถาบันเป็นการเพิ่มเติมได้ตามความจำเป็น

หมวด ๕

การกำกับดูแล

มาตรา ๒๘ ให้ผู้อำนวยการเสนอร่างข้อบังคับหรือระเบียบตามมาตรา ๑๖ (๕) และ (๖) ต่อรัฐมนตรีโดยไม่ชักช้า รัฐมนตรีอาจยับยั้งร่างข้อบังคับหรือระเบียบนั้นได้พร้อมทั้งแสดงเหตุผล โดยชัดแจ้ง ในกรณีที่ไม่ได้มีการยับยั้งภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับร่างข้อบังคับหรือระเบียบที่ ผู้อำนวยการเสนอ ให้ดำเนินการประกาศใช้ในราชกิจจานุเบกษาต่อไปได้

มาตรา ๒๙ ถ้ารัฐมนตรียับยั้งร่างข้อบังคับหรือระเบียบใด ให้คณะกรรมการประชุม พิจารณาอีกครั้งหนึ่ง โดยพิจารณาเหตุผลของรัฐมนตรีประกอบด้วย ในการประชุมนั้น ถ้ามีเสียงยืนยัน ไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการที่มีอยู่ ให้ดำเนินการประกาศใช้ในราชกิจจานุเบกษาต่อไปได้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....

นายกรัฐมนตรี

คำชี้แจงความจำเป็นในการตรากฎหมาย

ร่างพระราชบัญญัติ

ร่างพระราชบัญญัติสถาบันอนุญาโตตุลาการ พ.ศ.

ส่วนราชการหรือหน่วยงานผู้เสนอ

สำนักงานกิจการยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม

เหตุผลความจำเป็นในการตรากฎหมาย

๑. วัตถุประสงค์และเป้าหมายของภารกิจ

๑.๑ วัตถุประสงค์และเป้าหมายของภารกิจ

เพื่อส่งเสริมให้การระงับข้อพิพาทด้วยอนุญาโตตุลาการเป็นทางเลือกหนึ่งแทนการระงับข้อพิพาทในศาลยุติธรรมและเพื่อให้องค์กรที่รับผิดชอบในการดำเนินการและจัดการเกี่ยวกับการระงับข้อพิพาทโดยวิธีอนุญาโตตุลาการเป็นองค์กรที่มีประสิทธิภาพ มีความอิสระคล่องตัวและประกอบด้วยบุคลากรที่มีความชำนาญเป็นพิเศษ

๑.๒ ความจำเป็นที่ต้องทำภารกิจ

โดยที่ปัจจุบันสถาบันอนุญาโตตุลาการเป็นหน่วยงานภายใต้สำนักกระงับข้อพิพาท สำนักงานศาลยุติธรรม ซึ่งมีฐานะเป็นองค์กรของรัฐที่มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการส่งเสริมการระงับข้อพิพาทและการระงับข้อพิพาทโดยวิธีอนุญาโตตุลาการ โดยเฉพาะการดำเนินการและบริหารจัดการการระงับข้อพิพาทด้วยวิธีอนุญาโตตุลาการให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและชอบด้วยกฎหมาย อย่างไรก็ตาม การที่สถาบันอนุญาโตตุลาการเป็นองค์กรของรัฐทำให้ขาดความคล่องตัวในการดำเนินงาน ทั้งรูปแบบขององค์กรก็ยังสวนทางกับประเทศอื่น ๆ ที่กระบวนการระงับข้อพิพาทโดยอนุญาโตตุลาการได้พัฒนาไปมากแล้ว ซึ่งองค์กรเหล่านี้จะดำเนินการโดยลักษณะองค์กรอิสระแยกต่างหากจากองค์กรของรัฐ ดังนั้น เพื่อให้องค์กรที่รับผิดชอบในการดำเนินการและจัดการระงับข้อพิพาทด้วยวิธีอนุญาโตตุลาการเป็นองค์กรที่มีความเป็นอิสระและคล่องตัวสูง โดยไม่ผูกพันกับกฎ ระเบียบ การปฏิบัติ และข้อบังคับของทางราชการ และเป็นองค์กรที่ประกอบด้วยบุคลากรที่มีความชำนาญเป็นพิเศษ ซึ่งจะทำให้การบริหารงานองค์กรมีประสิทธิภาพสูง และสามารถดำเนินกิจกรรมได้อย่างเป็นระบบ อันจะเป็นการส่งเสริมและพัฒนากระบวนการระงับข้อพิพาทโดยวิธีอนุญาโตตุลาการให้เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไป จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๑.๓ เพื่อแก้ไขปัญหาคือข้อบกพร่องดังต่อไปนี้

ส่งเสริมให้การระงับข้อพิพาทด้วยวิธีอนุญาโตตุลาการเป็นทางเลือกหนึ่งให้คู่พิพาทใช้ในการระงับข้อพิพาททางแพ่งและพาณิชย์แทนการระงับข้อพิพาทในศาล

๑.๔ มาตรการที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ของภารกิจคืออะไร

ให้มีองค์กรที่มีความอิสระ คล่องตัวสูงในการบริหารจัดการและมีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการระงับข้อพิพาทด้วยวิธีอนุญาโตตุลาการ

๑.๕ ทางเลือกอื่นที่จะสามารถบรรลุวัตถุประสงค์เดียวกัน

ไม่มี

๑.๖ เหตุผลที่ทำให้เชื่อว่ามาตรการนี้จะสามารถแก้ไขปัญหาคือข้อบกพร่องนั้นได้ คือ

ทำให้สถาบันอนุญาโตตุลาการที่จะจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติฉบับนี้เป็นองค์กรที่มีความอิสระ คล่องตัวสูงในการบริหารจัดการ มีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการระงับข้อพิพาทด้วยวิธีอนุญาโตตุลาการ ทำหน้าที่ในการดำเนินการส่งเสริมและพัฒนากระบวนการระงับข้อพิพาทและอนุญาโตตุลาการ รวมทั้งดำเนินการเกี่ยวกับการระงับข้อพิพาทด้วยวิธีอนุญาโตตุลาการ

๒. ใครควรเป็นผู้ทำภารกิจ

๒.๑ เมื่อคำนึงถึงประสิทธิภาพ ต้นทุนและความคล่องตัวแล้ว เหตุใดจึงไม่ควรให้เอกชนทำภารกิจนี้

เป็นภารกิจที่เกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมซึ่งควรจะมีมาตรฐานการปฏิบัติงานและแนวทางในการดำเนินงานที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยรัฐจะเป็นผู้วางมาตรฐานการปฏิบัติงานและแนวทางในการดำเนินงาน รวมทั้งรัฐจะเป็นผู้ให้การสนับสนุนด้านงบประมาณในระยะเริ่มแรก

๒.๒ ถ้าเอกชนไม่ควรทำ เหตุใดจึงไม่ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำภารกิจนี้

เป็นเรื่องที่รัฐจะต้องดำเนินการให้มาตรฐานการปฏิบัติงานและแนวทางในการดำเนินงานที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน นอกจากนี้รัฐต้องเป็นผู้ให้การสนับสนุนด้านงบประมาณในระยะเริ่มแรก ก่อนที่สถาบันฯ นี้จะมีการพัฒนาองค์กรในด้านการบริหารและงบประมาณจนสามารถแยกออกไปเป็นองค์กรอิสระอย่างเต็มรูปแบบ

๓. ความจำเป็นในการออกกฎหมาย

๓.๑ ในการทำภารกิจ เหตุใดจึงจำเป็นต้องตรากฎหมาย

เนื่องจากการออกกฎหมายกลางเพื่อสนับสนุนส่งเสริมให้การระงับข้อพิพาทด้วยวิธีอนุญาโตตุลาการเป็นทางเลือกหนึ่งให้คู่พิพาทใช้ในการระงับข้อพิพาททางแพ่งและพาณิชย์แทนการระงับข้อพิพาทในศาล จึงจำเป็นต้องตราเป็นพระราชบัญญัติ

๓.๒ ถ้าจำเป็นต้องตรากฎหมาย เหตุใดจึงไม่สมควรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ออกกฎหมายระดับท้องถิ่น

เนื่องจากการออกกฎหมายกลางเพื่อใช้ทั่วประเทศ จึงไม่สามารถให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ออกกฎหมายระดับท้องถิ่นได้

๓.๓ (ก) การใช้บังคับกฎหมาย

- ☒ พร้อมกันทุกท้องที่
☐ ทบอยให้เป็นท้องที่ๆ ไป เนื่องจาก
☐ ใช้บังคับเพียงบางท้องที่ เนื่องจาก

(ข) ระยะเวลาสิ้นสุดการใช้บังคับกฎหมาย
 ไม่มี

๓.๔ ลักษณะการใช้บังคับ

- ☐ ระบบควบคุม ☒ ระบบกำกับ ☐ ระบบส่งเสริม

๓.๕ ประเภทของโทษที่กำหนด

- ☐ โทษทางอาญา ☐ มาตรการบังคับทางปกครอง

๔. ความซ้ำซ้อนกับกฎหมายอื่น

๔.๑ กฎหมายอื่นในเรื่องเดียวกันหรือทำนองเดียวกัน
 ไม่มี

๔.๒ เหตุผลที่ไม่สมควรยกเลิก แก้ไขหรือปรับปรุงกฎหมายอื่นที่มีอยู่เดิม

เป็นการจัดตั้งสถาบันอนุญาโตตุลาการอันเป็นองค์กรที่มีความอิสระ คล่องตัวสูงในการบริหารจัดการและมีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการระงับข้อพิพาทโดยวิธีอนุญาโตตุลาการ

๕. ภาระต่อบุคคลและความคุ้มค่า

๕.๑ ผู้ซึ่งถูกระทบโดยกฎหมาย
 ไม่มี

๕.๒ ภาระหน้าที่ที่เกิดขึ้นกับบุคคลที่ถูกกฎหมายบังคับใช้
 ไม่มี

๕.๓ สิทธิและเสรีภาพที่ถูกจำกัด
 ไม่มี

๕.๔ ประโยชน์ที่ประชาชนและสังคมจะได้รับ

เป็นทางเลือกหนึ่งที่คู่พิพาทจะใช้ระงับข้อพิพาททางแพ่งและพาณิชย์แทนการระงับข้อพิพาทในศาลอันจะเป็นการลดปริมาณคดีที่จะขึ้นมาสู่ศาล

๕.๕ ความยุ่งยากที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการปฏิบัติตามกฎหมาย
ไม่มี

๕.๖ ความคุ้มค่าของภารกิจเมื่อคำนึงถึงงบประมาณที่ต้องใช้ ภาระหน้าที่ที่เกิดขึ้นกับประชาชนและการที่ประชาชนจะต้องถูกจำกัดสิทธิและเสรีภาพเทียบกับประโยชน์ที่จะได้รับ

ไม่มีภาระหน้าที่ที่เกิดขึ้นกับประชาชน

๖. ความพร้อมของรัฐ

๖.๑ ความพร้อมของรัฐ

(ก) กำลังคนที่จะต้องใช้

ไม่มีการใช้กำลังเจ้าหน้าที่ของรัฐเพิ่มเติม

(ข) คุณวุฒิและประสบการณ์ของเจ้าหน้าที่ที่จำเป็นต้องมี

ไม่จำเป็นต้องมี

(ค) งบประมาณที่คาดว่าจะต้องใช้

ทุนประเดิมและเงินอุดหนุนทั่วไปที่รัฐบาลจัดสรรให้ตามความเหมาะสมและจำเป็น

๖.๒ วิธีการที่จะให้ผู้อยู่ใต้บังคับของกฎหมายมีความเข้าใจ และพร้อมที่จะปฏิบัติตามกฎหมาย

ชี้แจงและชักจูงความเข้าใจให้แก่เจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๗. ข้อเสนอแนะในการดำเนินการกับหน่วยงานอื่นที่ปฏิบัติภารกิจซ้ำซ้อนหรือใกล้เคียงกัน

ไม่มี

๘. วิธีการทำงานและการตรวจสอบ

๘.๑ ระบบการทำงานที่สอดคล้องกับหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

เป็นการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อเหตุการณ์ โดยทบทวนและปรับปรุงกระบวนการ รวมทั้งขั้นตอนการทำงานให้การระงับข้อพิพาทโดยอนุญาโตตุลาการให้ดำเนินการโดยองค์กรที่เป็นอิสระ เพื่อเป็นหลักประกันว่าประชาชนจะได้รับการอำนวยความสะดวกและได้รับการตอบสนองความต้องการอย่างมีประสิทธิภาพ

๘.๒ ระบบการตรวจสอบ

(๑) มีการกำหนดให้สถาบันอนุญาตตุลาการต้องจัดทำบัญชีตามหลักสากล และต้องจัดให้มีการตรวจสอบภายในเกี่ยวกับการเงิน การบัญชี และการพัสดุ ตลอดจนรายงานผลการตรวจสอบให้คณะกรรมการสถาบันอนุญาตตุลาการทราบอย่างน้อยปีละครั้ง

(๒) ให้สถาบันอนุญาตตุลาการต้องจัดทำงบดุล งบการเงิน และบัญชีส่งผู้สอบบัญชีและกรมบัญชีกลาง รวมทั้งในทุกรอบปีต้องมีการทำรายงานผลการสอบบัญชีจากสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

๘.๓ ระบบการคานอำนาจ

กำหนดรัฐธรรมนูญว่าการกระทรวงยุติธรรมมีอำนาจยับยั้งร่างข้อบังคับเกี่ยวกับการประณอมข้อพิพาทและอนุญาตตุลาการ และระเบียบเกี่ยวกับการควบคุมดูแลการดำเนินงานและการบริหารทั่วไปของสถาบันอนุญาตตุลาการ ที่คณะกรรมการสถาบันอนุญาตตุลาการเสนอได้

๕. กรอบหรือมาตรการป้องกันมิให้มีการตราอนุบัญญัติที่เป็นการขยายอำนาจเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือเพิ่มภาระแก่บุคคลจนเกินสมควร

การออกข้อบังคับหรือระเบียบของคณะกรรมการสถาบันอนุญาตตุลาการกำหนดให้ต้องมีการเสนอให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมพิจารณาและมีอำนาจในการยับยั้งข้อบังคับและระเบียบนั้นได้

๑๐. การรับฟังความคิดเห็น

๑๐.๑ การเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องแสดงความคิดเห็น

มีการขอความเห็นจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานศาลยุติธรรม สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน สำนักงานประมาณ

๑๐.๒ ข้อคัดค้านหรือความเห็นของผู้เกี่ยวข้อง

ศาลยุติธรรมเห็นว่าศาลยุติธรรมควรดำเนินงานด้านการอนุญาตตุลาการต่อไปเพื่อเป็นทางเลือกหนึ่งให้แก่ประชาชนในการยุติข้อพิพาทจากการฟ้องคดีต่อศาล หากกระทรวงยุติธรรมมีนโยบายจะจัดตั้งสถาบันอนุญาตตุลาการขึ้นใหม่อีกแห่งหนึ่งเพื่อให้ผู้มีข้อพิพาทมีทางเลือกมากขึ้น ก็ไม่น่าจะมีข้อขัดข้อง